

OPENBARE VERGADERING VAN 30 OKTOBER 2013

Voorzitter: de heer J.P. Rehwinkel
mevrouw Postma

Aanwezig: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), M. Dekker (PvdA), B. Enting (PvdA), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), A. Postma (GroenLinks), G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), C.M. van Dijk (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) en de heren B. Baldew (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), W. Moes (PvdA), J. Spakman (PvdA), M.D. Blom (VVD), J. Evenhuis (VVD), R.A. Koops (VVD), J.H. Sipma (VVD), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A.J. Nolles (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), R.P. Prummel (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), A.W. Maat (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), J.P. Dijk (SP), J.H. Luhoff (D66), P.S. de Rook (D66), B.N. Benjamins (D66), B.H. Koops (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), J.P.A. van Rooij (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: de heer G.J.D. Offerman (Stadspartij), de heer D. Jager (VVD), mevrouw A.M.J. Riemersma (Stadspartij)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer M.A. Ruys

Wethouders: mevrouw J.A. Visscher (SP), de heren D. Isha (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), J.M. van Keulen (VVD), T. Schroor (D66) en J. Seton (CDA)

1. Opening en mededelingen

De VOORZITTER: Ik open deze vergadering van de gemeenteraad van Groningen en ik draag meteen de leiding van deze vergadering over aan mevrouw Postma, vicevoorzitter van deze gemeenteraad.

2. Afscheid van burgemeester dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

De VOORZITTER: Dank je wel, Peter, zal ik in dit geval maar even zeggen. Hartelijk welkom, iedereen die er bij de vorige vergadering nog niet was. Wij beginnen deze afscheidsraad met wethouder Van der Schaaf, die als eerste spreker het woord krijgt.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. Burgemeester, beste Peter. Vier jaar geleden werd je burgemeester. Als raadslid was ik daarbij aanwezig in een behoorlijk goed gevulde, volle, kun je wel zeggen, Oosterpoort. Maar ik kende je zelf al wat langer. Je weet het zelf misschien niet meer, maar als lid van het landelijk bestuur van de jonge socialisten heb ik, toen je nog Kamerlid was, ooit bij je gelobbyd om de subsidie van politieke jongerenorganisaties veilig te stellen. En ik moet zeggen, met succes. Uiteindelijk heeft minister Dijkstal, die toen nog minister was, zijn kortingsplannen ingetrokken. Dus dat was een mooi gezamenlijk succes. Wat ik ook nog heel goed weet, was een informele kennismakingsbijeenkomst met jou en de raadsleden in 2009, in de zomer vlak voor je installatie in september. Wat iedereen toen opviel, was dat je iedereen die je daar ontmoette, dus alle raadsleden, al direct bij naam kende. En uiteraard, niets menselijks is je vreemd, je vergiste je een keer. En je verontschuldigde je daarvoor direct. Maar dat was geen probleem. Ik zal niet de naam noemen, maar het was een raadslid van GroenLinks dat op dat moment zei: "U doet het in een dag al beter dan een voorganger die na tien jaar nog steeds een aantal namen niet wist te onthouden." Dat was, denk ik, wel heel typerend voor wie je bent. En dat voorbeeld is, denk ik, ook sprekend voor het type burgemeester dat we op dat moment in Groningen zochten en dat type burgemeester ben je ook geweest. Een persoon die het burgemeesterschap een menselijk gezicht heeft gegeven. Goed in contacten met de gewone Stadger, een herkenbaar en toegankelijk boegbeeld van de stad. Het burgemeesterschap voelde voor jou als thuishomen. De droombaan. Terug in de stad, nu samen met Michel. Je begon je burgemeesterschap in de aanloop naar de raadsverkiezingen van 2010 binnen een college dat we, met terugwerkende kracht, relatief stabiel kunnen noemen. Stevige discussies werden er in die tijd gevoerd. Die gingen toen vooral over het Groninger Forum. De tram was toen nog een relatief onomstreden project. Wat wel in die tijd

steeds duidelijker werd, was dat als gevolg van de crisis het financiële perspectief van de stad verslechterde. Een ontwikkeling die later ook in de Groningse politiek de stabiliteit behoorlijk zou ondermijnen. Je burgemeesterschap vulde je in zoals verwacht. Benaderbaar voor Stadgers. Zichtbaar, vriendelijk en bovenal heel hardwerkend. Zichtbaar ook in het land. En je stimuleerde wethouders ook om datzelfde te doen. Om actief te zijn, in Den Haag een gezicht te laten zien, verder dan de stad Groningen. Dat is een belangrijk aandachtspunt voor deze stad, want het is hier natuurlijk niet vanzelf de plek waar mensen vanuit de meer Randstedelijke blik naar kijken. Dat betekent dat je als bestuur actief de boer op moet. Aan de andere kant ben je ook als geen ander degene geweest die er altijd op heeft gewezen dat wij als Groningen vooral uit moeten gaan van onze eigen kracht. Wij hebben het land ook buitengewoon veel te bieden. Als burgemeester van Groningen is er ook een belangrijke rol weggelegd op het gebied van veiligheid en openbare orde. Ook buiten de stad. Je hebt altijd prima met politie, brandweer en hulpdiensten kunnen samenwerken en ik weet dat er ook daar buitengewoon grote waardering voor de samenwerking met jou bestaat. Voortvarend begonnen aan je burgemeesterschap in 2009, kreeg je langzaam te maken met een behoorlijk snel verslechterende politieke situatie in onze stad. In ieder geval qua stabiliteit. Het nieuwe college dat in 2010 aantrad, knalde in 2012 uit elkaar. Maar het proces van uiteenvallen was toch al wat langer gaande. Mede door een aantal grote incidenten op veiligheidsgebied, zoals het hoogwater en Project X, werd je als burgemeester zwaar aangesproken op de bestuurlijke kant van het burgemeesterschap. Je hebt, op de manier waarop je dat hebt gedaan, wel steeds vaker juist op deze punten vanuit de publieke opinie kritiek gekregen. Er werden verwijzingen naar voorgangers gemaakt die het allemaal veel beter zouden hebben gedaan en die verwijten waren soms niet van de lucht. Het is het type kritiek waar je je per definitie niet tegen kunt verweren. Niemand weet tenslotte hoe een ander zou hebben gehandeld of wat voor resultaat dat zou hebben uitgemaakt. Maar het was wel kritiek die raakte, die pijn deed. Je hebt wel eens gezegd dat het portret dat het Dagblad van het Noorden van je maakte een ommekeer was in de wijze waarop je door de publieke opinie werd bejegend. Of dat klopt, vraag ik me eerlijk gezegd af. Het is waar dat de media al lang niet meer slechts een spiegel zijn van de werkelijkheid. Nee, de media maken ook de werkelijkheid. Maar het is niet een artikel. Ik denk dat het breder ligt. De afgelopen jaren is, ook door de sociale media, het klimaat waarin politici en bestuurders moeten opereren ontegenzeggelijk veranderd. Veel meer kritiek en soms regelrechte laster komen rechtstreeks en ongefilterd binnen. Politici hadden al een dikke olifantshuid nodig, maar de huid die je tegenwoordig soms nodig lijkt te hebben, is zo dik dat je misschien wel meer olifant dan politicus zou moeten zijn. Ik moet zeggen, ik heb je leren kennen als een persoon die voor dergelijke kritiek, die natuurlijk niemand onaangeroerd laat, waar die ook vandaan komt, bovengemiddeld gevoelig bent. Je kon je oprecht boos maken over een ingezonden brief, waar stevig kritiek op was. Terwijl andere politici waarschijnlijk schouderophalend op dat moment de pagina omslaan. Je hoort vaak zeggen dat, als je daar niet tegen kunt, dat je dan eigenlijk niets in de politiek zou moeten willen doen. Ik vind dat persoonlijk onzin. Juist het feit dat je dit soort opmerkingen, dit soort geluiden je wel aantrekt en er boos of verdrietig van kan worden, maakt je naast politicus, hoe raar dat ook klinkt, ook mens. En terugkomend op het begin en je aanstelling: dit was wel het type burgemeester dat wij zochten. Een burgemeester die tussen de mensen stond en van de mensen was. Dat is dan ook wel een beetje de tragiek. Juist de punten waarop je hier bent gekomen, maakten je misschien wel kwetsbaar toen op het bestuurlijke vlak misschien andere kwaliteiten werden gevraagd. Het gevolg ervan was dat je ook niet meer de ruimte kreeg om de dingen waar je bij uitstek in kunt excelleren te kunnen laten zien. Maar wij moeten vooral ook de zegeningen tellen. Hoe je het ook wendt of keert, na de bestuurscrisis van vorig jaar zijn we er als college in geslaagd om stabiliteit terug te brengen in het Groningse stadsbestuur. En dat was wel onder jouw leiding. Met vijf uiteenlopende partijen, fracties waar flink wat wonden waren te likken en een heel forse bezuinigingsopgave zijn we er met jou aan het hoofd in geslaagd de weg omhoog terug te vinden. Natuurlijk, er zijn nu verkiezingen en zelfs nog voorverkiezingen in het vooruitzicht en het zal de komende maanden misschien wat anders worden, maar die prestatie hebben we wel geleverd en dat is ook een prestatie die op jou afstraalt. Maar ook, voor veel Stadgers was en ben je een gewaardeerde burgemeester. Zo ben ik zelf de afgelopen weken door heel veel mensen op straat aangesproken die het schandalig vonden hoe er over jou werd gesproken. En ik weet dat jij zelf ook heel veel van dat soort reacties hebt gehad. Veel ondersteunende, hartverwarmende reacties. En dat soort reacties zijn niets minder waard dan opmerkingen die wel publiek worden. Sterker nog, naar mijn idee zijn ze veel meer waard. Persoonlijk ben ik in het jaar dat ik als wethouder met je heb mogen werken altijd op erg goede voet met je gebleven en dat is mij dierbaar. Afgelopen zomer hebben Michel en jij bij mij thuis gegeten. Ik kan me het goede gesprek nog herinneren over risico's, twijfels en onzekerheden die samenhangen met het leven als politicus. Maar ook over de ingrijpende effecten die dat soms kan hebben op het privéleven. Maar ook het gesprek over waarvoor we het eigenlijk allemaal doen. Voor de mensen, voor de stad, om

het allemaal een beetje beter en mooier op deze wereld te maken. Je stopt nu als burgemeester van Groningen. Na vier jaar. Veel eerder dan je oorspronkelijk had gedacht. Maar ik vind wel dat je met opgeheven hoofd nu andere dingen kunt gaan doen. Je hebt je in je burgemeesterschap via de VNG al fors ingespannen voor mensen die met crisis en rampen hebben te maken, elders in deze wereld, waarbij de hulpverlening in die landen vaak veel minder goed georganiseerd is dan in ons eigen land. Je vond het je plicht om daar vanuit Groningen wat aan te doen. En ook dat is iets waar je trots op kunt zijn. Je gaat in ieder geval met die werkzaamheden verder na 1 november, als kwartiermaker voor een nieuw centrum van de UCLG. Namens het college kan ik zeggen dat wij ervan overtuigd zijn dat je met je ervaring en je grote diplomatieke kwaliteiten hier ook heel veel voor kan betekenen, veel kan betekenen voor deze mensen in een deel van de wereld die het wat minder getroffen hebben dan wij. Beste Peter. Namens je collega-wethouders dank ik je voor je grote inzet als burgemeester voor de stad en de Stadgers. We wensen je ook alle succes in je werkzaamheden na Groningen. Peter en Michel. Het zijn voor jullie de afgelopen weken heel zware weken geweest. Maar ik ben er nu van overtuigd dat er weer een tijd komt om afstand te nemen en tijd voor nieuwe uitdagingen. Ik wens jullie alle goeds en hopelijk tot ziens.

De VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van der Schaaf. Dan gaan wij nu naar de nestor van de raad, de heer Evenhuis, die namens de raad burgemeester Rehwinkel zal toespreken. Diegenen die de heer Evenhuis eerder hebben horen spreken, gaan al iets rechtop zitten, denk ik. Het woord is aan Jan Evenhuis.

De heer EVENHUIS (nestor van de raad): Voorzitter, ik dank u wel.

Beste Peter, beste Michel. Vandaag neemt de raad van Groningen afscheid van de burgemeester. Een zeer belangrijk moment. Michel, wij vinden het buitengewoon fijn dat jij hier nu ook aanwezig bent. Als nestor van de gemeenteraad heb ik de eer jou, Peter, toe te spreken namens de gemeenteraad. Dit geheel zal plaatsvinden in een sobere context. Dat is jouw nadrukkelijke wens. Toch kan de gemeente Groningen een burgemeester niet zomaar laten gaan. En dat willen wij ook niet. En in deze storm van opinies is het toch ook zo dat de raad zich naar jou toe gedraagt als een heer. En dat zullen wij vanavond ook proberen te doen. Je bent voorgedragen door de vertrouwenscommissie uit ons midden. En het profiel dat wij zochten is nadrukkelijk door jou uitgedragen. Jij bent wat wij zochten, een mensen-mens. Ik heb zes burgemeesters meegemaakt in de gemeenteraad. Ik kan zeggen dat dat heel boeiend was. Ik moet zeggen, Peter, de gemeenteraadsvergaderingen onder jouw leiding verliepen altijd vlot. We hoefden geen reservedatum in onze agenda beschikbaar te houden voor het uitlopen van vergaderingen, wat vroeger heel soms gebeurde op donderdag. Ook hoefde je niet je stem te verheffen of stilte te eisen met harde hamerklappen. Er was zelfs een burgemeester die zo hard sloeg dat de kop van zijn hamer af ging. Dat was toen hij Remkes tot zwijgen probeerde te brengen. En die burgemeester, dat kan ik wel zeggen, was de heer Bouter. Peter, jij was vooral een burgemeester voor buiten het stadhuis. Ontmoetingen met Groningers vond je prettig en dat deed je vaak. Je maakte veel autokilometers. Je hebt een zeer rijk en groot netwerk. Dit is voor Groningen en voor ons als raadsleden van groot belang. Uit je vele functies van vroeger en nu, noem ik er een paar: je kwam op voor het Akkoord van Groningen, het Noord-Nederlands Orkest, de Universiteit, de Hanzehogeschool, Yoesuf, voor homoseksuelen in de islamitische cultuur. De kunstkring De Ploeg, daarvan was je beschermheer. Peter, verenigingen te veel om op te noemen. Je was met je harde werken altijd 's ochtends om 08.00 uur op het stadhuis, een uur eerder dan je secretaresse en je naaste ambtenaren. Helmut Kohl was vroeger altijd om een uur of 06.00 op zijn ministerie. En als dan de andere ministers kwamen, dan hadden ze allemaal kleine notitieblokjes, zodat het zo leek dat ze de hele dag de slaaf van de bondskanselier waren. Maar zo ben jij juist niet. Als burgemeester werk je zeer secuur. Niet uit de losse pols. Afspraken voor bezoeken moeten specifiek en schriftelijk worden ingediend. Dan kun je het bezoek ook nauwkeurig tot op de vijf minuten inplannen. Zo werken in het westen ook ministers en topambtenaren. Dat gebruik is jou in positieve zin opgevallen. Het is voor jouw naaste medewerkers arbeidsintensief, maar het voordeel van jou en deze werkwijze is dat je nooit een afspraak hoeft af te zeggen.

Peter, jij woonde in Gasselte en bezocht in Stadskanaal de middelbare school. Door weer en wind fietste je elke dag 36 km. Je bent een doorzetter. In hoog tempo maakte je een snelle, hoogstaande carrière door. Dit alles in goede harmonie met je familie en Michel, je latere partner. Je houdt van mensen. Je houdt van dieren. Wie ook een geweldige baas aan je hebben, zijn je drie kippen: Patty, Marga en José. Daarover het volgende: jij wilde graag een kuikentje bij deze kippen. Hoe doe je dat? Jij kocht een drietal bevruchte eieren in Bakkeveen. Jouw kippen broedden de eieren uit. Jij wilde graag uit deze eieren hennetjes en geen hanen. Deze laatsten zouden immers met hun gekraai de buurt in opschudding brengen. Een ei

kwam uit. Jij was zeer gelukkig. Een kuiken. Het was een hennetje. Je noemde haar Imca. Echter, later bleek het een haan te zijn. Deze moest weg. En wat doe je dan, zeker jij? Dan ga je met de haan naar de kinderboerderij. En Imca werd Imco. Nu kraait Imco koning in het Stadspark. Hij heeft een prachtig leven en is de koning te rijk. Zijn gekraai in het ochtendgloren is harder dan de decibels die de gemeenteraad toestaat. Op Imco zullen we later in mijn bijdrage met zijn foto terugkomen.

Burgemeester, je maakte tot op heden een zeer voorspoedige carrière. Docent staatsrecht. Medewerker van minister Ritzen van Onderwijs. Tweede Kamerlid. Wetenschappelijk medewerker van de Wiardi Beckman Stichting. Lid van het Presidium van de Tweede Kamer. Burgemeester van Naarden. Eerste Kamerlid. En burgemeester van Groningen. Het was in Groningen voor jou geen gemakkelijke tijd. Vooral de laatste tijd niet. Anonieme zegslieden die niet altijd vleierende teksten naar je uitbrachten. Je kon daar heel moeilijk op reageren. Van binnen knaagt het dan wel. Je gevoelens en je gedachten moet je immers wel kwijt. En wie komt daarvoor in aanmerking? Jouw echtgenoot, Michel. Speciaal voor Michel zingt José Zwerink met Diederik Idema aan de piano het lied 'Als de liefde niet bestond' van Toon Hermans. Het is een serieus liedje, mag je wel aannemen, Michel. Wees gerust, José zal daarna een vrolijker lied zingen. Van Charly Chaplin, 'Smile'.

(José Zwerink zingt twee liederen)

De heer EVENHUIS (nestor van de raad): José, dank je wel.

De burgemeester werd op 19 juni 1964 geboren in Groningen. Als jongetje groeide Peter op in Veendam en Gasselte. Hij zal snel carrière maken. Het vwo deed je in Stadskanaal, op het Ubbo Emmius. Dag in dag uit fietste Peter van Gasselte naar Stadskanaal en omgekeerd. En wie de omgeving kent, weet dat het daar een vlak en kaal gebied is. Op de heenweg in de winter door de snijdende oostenwind. En in de herfst op de terugweg door de westenwind met vele natte regenvlagen. Peter werd van het vele fietsen beresterk. De zwaarste schaatstocht van Groningen is de Noorderrondrit: 150 km. Wie reed de Noorderrondrit op de schaatsen? Peter Rehwinkel. In 1991, Peter is dan nog maar 27 jaar, promoveert hij tot doctor in de rechtsgeleerdheid. Het proefschrift wordt door zeer belangrijke mensen in Nederland omarmd en in handen genomen. Doctor Peter Rehwinkel wordt secretaris van minister Ritzen. Rehwinkel komt in 1995 in de Tweede Kamer. Hij trekt veel op met de kampioen van de Noord-Nederlandse lobby, PvdA Tweede Kamerlid Henk Vos. Vos is helaas te vroeg overleden. In 2004 wordt Peter burgemeester van het mooie Naarden. De Matthäus-Passion. Veel leden uit de top van het Nederlandse politieke bestuur bezoeken jaarlijks Naarden. De charmante dr. Bianca Hoogendijk, bij u wel bekend, burgemeester, kun je niet ontlopen. En natuurlijk ook niet haar echtgenoot, Jan-Peter Balkenende. Sinterklaas is alom geliefd, mag ik wel zeggen. De burgemeester van Groningen zette achter de schermen een harde en langdurige lobby op voor de landelijke intocht van Sinterklaas in Groningen. Een harde strijd tegen de omroepbazen. Uiteindelijk won de burgemeester. Op vriendelijke wijze informeerde jij de blije Groningse kinderen met: "Dank u wel, Sinterklaas!" Ook de burgemeester is een vriend van de kinderen. Hij richt zich bij de ontvangst van Sinterklaas op het stadhuis niet over de hoofden van de kinderen tot de burgers van Groningen. Hij gaat door de knieën en praat op ooghoogte met de Groningse kinderen. Dat beeld valt iedere keer op. De raadsleden van Groningen willen graag in het Stadspark de decibels naar beneden. Daartoe zijn ze met moties zeer actief. De mooie roodbruine haan Imco kijkt momenteel zeer wantrouwend de raadsleden van Groningen aan. Hij voelt zich nog gelukkig, maar hij vreest het ergste. Hij denkt, hoelang mag ik in het ochtendgloren nog koning kraaien? De arme ziel. Misschien helpt dit nog bij de moties. De burgemeester is een mensen-mens. Peter Rehwinkel heeft in Groningen talloze bezoeken en bezoekjes afgelegd. Talloze. De burgemeester nodigde vele Stadgers uit om met hem op te trekken, zoals jaarlijks op de 'Voorwaarts-Voorwaarts'. Lopend door de stad zijn er gewone burgers die de burgemeester intrigeren, zoals op een bankje de onbekende Evelien Bruinsma. Soms oordeelt de burgemeester: deze persoon die ik nog niet ken, is wel een ontmoeting waard. En zo worden de onbekenden Aat Naafs, Davey Schippers, Lora Meuris, Adolf Doornkamp en Evelien Bruinsma door de burgemeester uitgenodigd voor een etentje in restaurant Brussels Lof. Zo heeft de burgemeester meerdere 'Evelien Bruinsma' ontmoet. Burgemeester, je was als burgemeester van Groningen een mensen-mens. Wij bedanken jou en Michel zeer. Met Inge Jongman zal ik straks namens de gemeente aan jou een cadeau aanbieden. Een prent van het Goudkantoor. Vier jaar lang voor jou een bekend gezicht. Burgemeester, je gaat nu weg. Daar past het traditionele Grunniger Laid bij. Dit wordt gezongen door Marthe Westers, vaste zangeres van de 28 augustusmanifestatie in het Stadspark.

(Grunniger Laid gezongen door Marthe Westers)

De heer EVENHUIS (nestor van de raad): Dank je wel, Marthe. Ik haal nu graag Inge Jongman naar voren. Peter en Michel, namens de gemeente Groningen bieden Inge en ik jullie nu deze prent aan. De prent en bloemen. Peter, dank voor alles.

De VOORZITTER: Dames en heren. Ik bedank Jan Evenhuis, ik bedank José, Marthe en Diederik. En ik geef tot slot het woord aan burgemeester Peter Rehwinkel.

Burgemeester REHWINKEL: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank voor de vriendelijke woorden die zijn gesproken. De aandacht, zeker ook in muzikale zin, die aan mijn burgemeesterschap en aan mijn persoon zijn besteed. Ik houd ook dit dankwoord kort en sober. Voorzitter, ik was een paar maanden geleden bij het afscheid van de CEO, de topman van de Gasunie, Paul van Gelder. Hij sprak in zijn dankwoord de zin: “Weliswaar waren het drie jaren, maar het waren ook drie spannende jaren.” Ik zou het hem kunnen nazeggen, met weliswaar een kleine variant. Het waren vier jaren, maar het waren ook vier spannende jaren. Ondanks mijn voortijdige afscheid, want ik ga iets eerder weg dan ooit mijn bedoeling was. Ik ben nog niet aan mijn pensioen toe. Ondanks mijn voortijdige afscheid ben ik tevreden met wat in vier niet-gemakkelijke jaren is bereikt. Ik was, geloof ik, wel het mensen-mens dat u zocht. Maar u zocht ook een trekker in het proces van cultuurverandering en van organisatieontwikkeling. Voorzitter, een paar weken geleden concludeerde de speciale raadscommissie cultuurverandering, dat er in de laatste jaren heel wat is bereikt. De opheffing van de commissie beschouw ik als een bekroning van ook mijn werk. De gemeentelijke organisatie maakt op dit moment een ontzettende beweging door. Van acht diensten naar een organisatie. In de afgelopen jaren is al een GMT met vijf concerndirecteuren tot stand gekomen. Laten we die beweging die is ingezet ook niet onderschatten. Het motto van het Prinsenhofakkoord is: “Er moet in Groningen meer met elkaar dan over elkaar worden gesproken.” Ik meen eerlijk gezegd dat dit nog beter kan worden waargemaakt. Dat is vooral aan u. Doet u uw best, zou ik willen zeggen. De uitstekende, echt meer dan uitstekende samenwerking die ik in de afgelopen jaren heb gehad met het Openbaar Ministerie, met politie, met brandweer en ook de geneeskundige hulpverlening, vallen denk ik in de categorie ‘goed nieuws is geen nieuws’. Maar gelukkig was er deze dagen de gelegenheid om dat onderling voldoende te memoreren. Gisteren mochten wij nog hartverwarmend afscheid nemen van de politie. Voorzitter, er zijn zo veel resultaten op het terrein van de openbare orde en veiligheid waar ik trots op ben. Ik moet ze vooral niet gaan noemen, maar misschien toch wel dit. Ik ben er trots op dat grootschalige ordeverstoringen de afgelopen jaren zijn uitgebleven. Bijvoorbeeld ten tijde van Occupy. Ik ben er trots op dat wij als stad met de traditie hebben weten te breken dat er in de stad bij Oud en Nieuw jaar na jaar door de ME charges werden uitgevoerd. Dat is nu al een aantal jaren niet het geval. Investeren in plaats van manifesteren, ik blijf erin geloven. De rechter heeft ons, ik kijk even naar diegenen op de tribune die daar ook zorg voor hebben gedragen, op dit terrein ook nooit op de vingers getikt. Dus ook onze juridische aandacht vooraf was kennelijk zinvol.

Voorzitter, ik heb ook veel aandacht willen geven aan het Groninger bedrijfsleven, waar ook eerlijke handel plaatsvindt, en aan Groningen als City of Talent, met het Glazen Huis, Radio 538, de bijna aanstaande landelijke intocht van Sint-Nicolaas. Sinterklaas is er al bijna kan ik al die kinderen ook melden die misschien zitten te kijken. De stad zal zich op de kaart moeten blijven zetten en dat is ook in het buitenland noodzakelijk. Normaal gesproken zou ik nu in het buitenland zijn geweest. Mag daarvan ook de gezamenlijke presentatie van zusterstad Oldenburg op de World Expo als voorbeeld dienen. Over de grens is het belangrijk, binnen de grens is het zeker ook belangrijk. Wat ik vanavond ook graag nog wil zeggen, is dat het goed optrekken in het noorden van het land, maar ook binnen de provincie, uw aandacht en belangstelling verdient. Ik hoop dat bij het proces van herindelings de aandacht zal blijven uitgaan naar voortvarendheid, maar tegelijkertijd zorgvuldigheid.

Voorzitter, beeld en werkelijkheid van mijn burgemeesterschap. Ik zal ze zeker na de laatste rumoerige weken wel niet meer op een goede wijze bij elkaar weten te brengen. De Facebookrellen in Haren kleuren dat beeld. Ik voel mij nog steeds verzekerd van uw steun voor de belangrijkste beleidskeuzes die toen zijn gemaakt. Na het hoge water van januari vorig jaar sloot u betrekkelijk recent nog aan bij de officiële evaluatie dat veerkrachtig en flexibel was opgetreden. Dat er feitelijk geen problemen in de besluitvorming zijn geweest. En, voorzitter, met alle aandacht voor de ene burgemeester; het draait niet om de ene burgemeester. Het draait wel om die ene weduwe van die vermoorde agent. Het draait wel om de ouders van het verbrande meisje in het studentenhuis. En het draait wel om onze eigen koekbakker Knol, op momenten dat het volgens mij nodig was. Voorzitter, laten we het zo zien. Volgens mij zijn wij allen passanten. Het spijt mij dat er met mijn vertrek ook posities verloren gaan waarin ik voor mijn gevoel voor de stad iets kon betekenen. Dat was bijvoorbeeld binnen het VNG-bestuur en de commissie het geval. En, mevrouw de voorzitter, geachte raadsleden, u allen hier, u bent ook allemaal passant. Ik

realiseer me dat nog meer als ik bedenk dat van het presidium bij mijn aantreden nog een lid resteert: Robert Prummel. Van het college zit er ook nog maar een persoon, Jannie Visscher. En van het AMT van destijds, met acht leden, resteert alleen Peter Teesink in het gemeentelijk managementteam van dit moment. En, voorzitter, de mensen die ons ambtelijk ondersteunen, nemen zo vaak veel langer hun positie in. Zij hebben daarbij voor mij veel betekend. En ik ben dankbaar voor wat ze voor mij hebben betekend. Ik ben dankbaar voor de ondersteuning die ze hebben geboden. Ik ben dankbaar voor het feit dat ik ze nu ook op de tribune zie zitten en dat ik ze het kan zeggen. Voorzitter, mijn echtgenoot Michel legt graag uit waarom u een relatie met een burgemeester echt niet moet overwegen. Zeker niet in jaren waarin populisme en framing hoogtij vieren. Hij legt het u graag uit. Volgens mij is hij er vanavond voor beschikbaar. Zelfs voor de camera's. Hij legt het u graag nog een keer uit. En, voorzitter, ik leg hem thuis wel uit hoe dankbaar ik ben voor het feit dat hij mij zeventien jaar, maar ook de afgelopen jaren, terzijde stond. Maar, voorzitter, hier moet ik hem uitleggen en hier moet ik zeggen hoe dankbaar ik hem ben voor wat hij ook voor deze stad heeft betekend. Dat is niet vanzelfsprekend en ik dank je daar hartelijk voor namens de stad. Ik hoop dat nog te mogen doen. Michel, ik dank je voor de ondersteuning die je mij bood.

Leden van de raad, leden van het college, ik ga nu. Waarnaar, dat weet ik ook nog niet precies helemaal zeker. Ik zou het heel voorzichtig zeggen. Ik wens u het allerbeste toe. Maar wat ik u vooral toewens, is dat u de blik op een iets verdere horizon weet te richten dan alleen maar die aanstaande verkiezingen. Dat wens ik u toe. Ik wens u daarbij heel veel wijsheid toe. Wij gaan weer verder. We proberen het allemaal een plek te geven en dat gaat ook zeker lukken. Wij hebben altijd elkaar nog. Het is en blijft mijn geboortestad. De stad waar ik had gestudeerd. De stad waar ik mijn proefschrift schreef. De stad waar ik thuiskwam in de ene Oosterpoort waarvan zo veel mensen zich nog herinneren hoe het toen was. Ik weet hoe het nu is, en wij gaan het zeker een goede plek geven. Dank u wel.

3. Sluiting

De VOORZITTER: Dames en heren, ik sluit deze vergadering en de raadsleden zijn hierboven welkom om afscheid te nemen van Peter Rehwinkel en Michel. Dank u wel (20.53 uur).